

МАВЗУ : «АҲОЛИ ВА ҲУДУДЛАРНИ ТЕРРОРЧИЛИК ҲАРАКАТЛАРИДАН МУҲОФАЗА ҚИЛИШНИ ТАШКИЛ ЭТИШ»

РЕЖА:

1. Терроризм ва унинг моҳияти.
2. Террорчилик ҳаракатларини амалга ошириш усуллари ва воситалари.
3. Терроризмга қарши кураш.
4. Терроризм билан боғлиқ экстремал ва фавқулодда вазиятларда аҳолининг ҳаракатлари.

Ўзбекистон Республикасининг 2000 йил
15 декабрда қабул қилинган
«Терроризмга қарши кураш тўғрисида»ги
Қонуни- да

Ў - террорчилик фаолияти кенг маънода очиқ берилган.

Ў Қонунга асосан ушбу фаолият - террорчилик ҳаракатларини уюштириш, режалаштириш, тайёрлаш ва амалга ошириш, террорчилик ҳаракатига ундаш, террорчилик ташкилотини тузиш, террорчиларни ёллаш, тайёрлаш ва куроллантириш, уларнинг фаолиятини молиялаштириш ва моддий – техник жиҳатдан таъминлашдан иборат фаолият ҳисобланади.

❧ 8. Модда. Терроризмга карши курашиш Давлат органлари.

- ❧ ~~Узбекистон Республикаси Давлат Хавфсизлик~~ Хизмати;
- ❧ Узбекистон Республикаси Ички Ишлар Вазирлиги;
- ❧ Узбекистон Республикаси Куролли Кучлар Вазирлиги;
- ❧ Узбекистон Республикаси Давлат Божхона Кумитаси;
- ❧ Узбекистон Республикаси Фавкулодда Вазиятлар Вазирлиги.
- ❧ *Терроизмга карши курашиш, терроризмнинг салбий таъсирининг олдини олиш ва камайтириш буйича Давлат органларининг хатти-харакатлари, уларнинг хамжсихатлиги Узбекистон Республикаси Давлат Хавфсизлик Хизмати тамонидан ташиқиллаштирилади ва назоратга олинади.*

“ТЕРРОР” атамаси лотинча “terror” – даҳшат, кўрқув сўзидан келиб чиққан.

Террор – оммавий ва сиёсий мақсадларга эришиш учун зўравонликдан, ҳамда зўравонлик қилиш билан таҳдид солишдан мунтазам фойдаланишдир. Душманни жисмоний зўравонлик йўли билан кўрқитиш, ҳатто уни жисмонан йўқ қилишдир.

“Терроризм” эса террор амалиётидир.

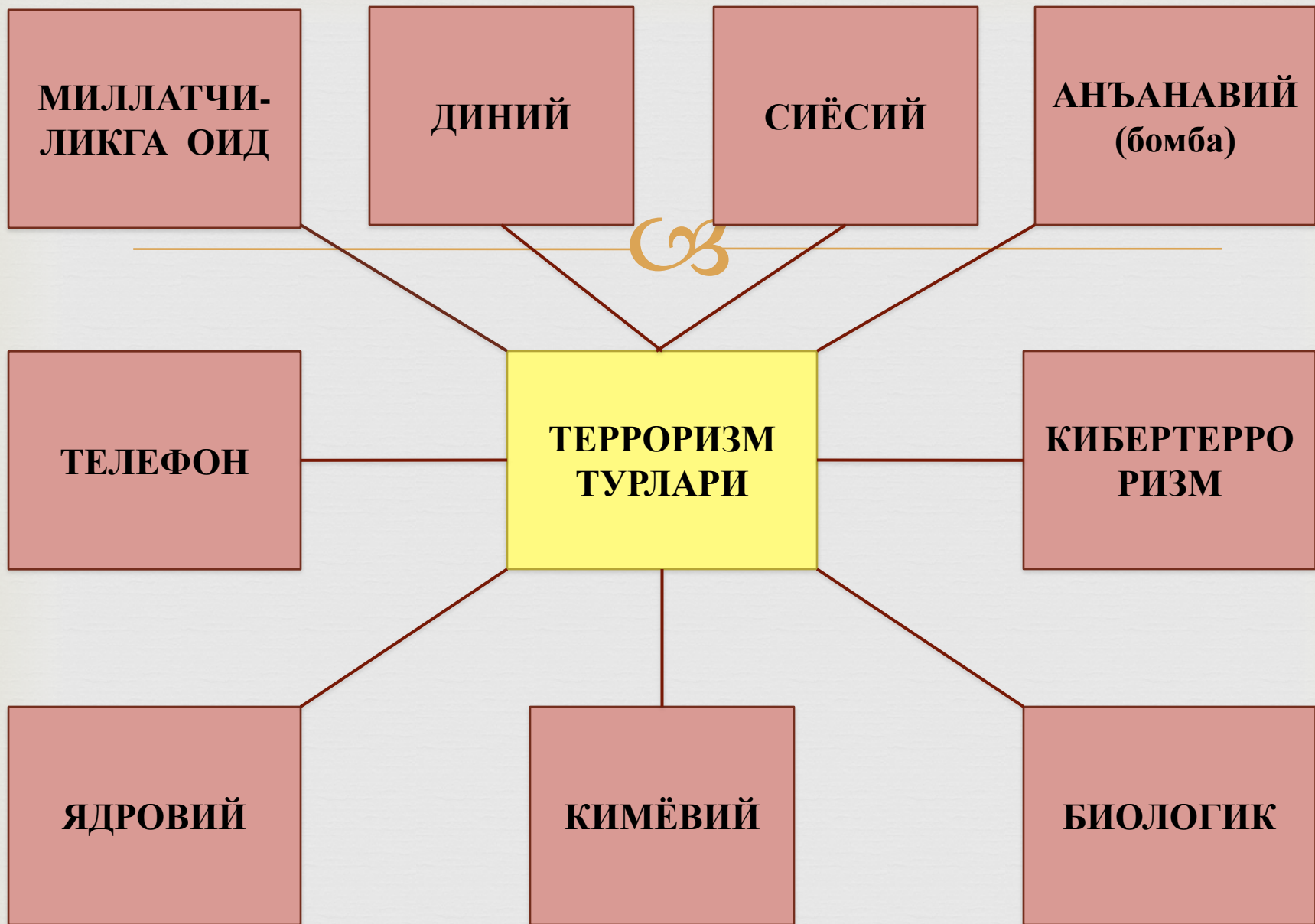
Терроризм – мафкуравий ва бошқа мақсадларга эришиш учун шахснинг ҳаёти, соғлиғига хавф туғдирувчи, мол-мулк ва бошқа моддий объектларнинг йўқ қилиниши (шикастлантирилиши) хавфини келтириб чиқарувчи ҳамда давлатни, халқаро ташкилотни, жисмоний ёки юридик шахсни бирон-бир ҳаракатлар содир этишга ёки содир этишдан тийилишга мажбур қилишга, халқаро муносабатларни мураккаблаштиришга, давлатнинг суверенитетини, ҳудудий яхлитлигини бузишга, хавфсизлигига путур етказишга, қаратилган зўрлик ишлатиш билан қўрқитиш ёки бошқа жиноий қилмишлар.

Террорчи – террорчилик фаолиятини амалга оширишда иштирок этаётган шахс

Террорчилик гуруҳи – олдиндан тил бириктириб террорчилик ҳаракатини содир этган, бундай ҳаракатга тайёргарлик кўрган ёки уни содир этишга суиқасд қилган шахслар гуруҳи

Террорчилик ташкилоти – икки ёки ундан ортиқ шахсинг ёки террорчилик гуруҳларининг террорчилик фаолиятини амалга ошириш учун барқарор бирлашуви

**Терроризм
тарқалиши
га сабаб
бўлувчи
шароитлар**

**Жамиятда ижтимоий ва иқтисодий
тенгсизлик**

**Миллий-диний қарама-қаршиликлар,
Оммавий ишсизлик ва қашшоқлик**

**Оммавий-диний фаолиятда ҳуқуқий
эффектив (унумли) бошқарувнинг йўқлиги**

**Айрим кишиларнинг маънавий паст
фазилатлари ва ахлоқсиз ҳаёт тарзи**

**Тубанликка тушган кишиларга нисбатан
ҳуқуқни ҳимоя қилиш органлари ва
аҳолининг эътиборсизлиги, лоқайд ва
бепарво муносабати**

**Халқаро миққиёсда терроризм ва
жиноятчиликка қарши курашнинг етарли
даражада эмаслиги**

**Айрим кишиларнинг, ташкилотларнинг
ҳаттоки давлатларнинг терроризмни
қўллаб-қувватлашдан манфаатдорлиги**

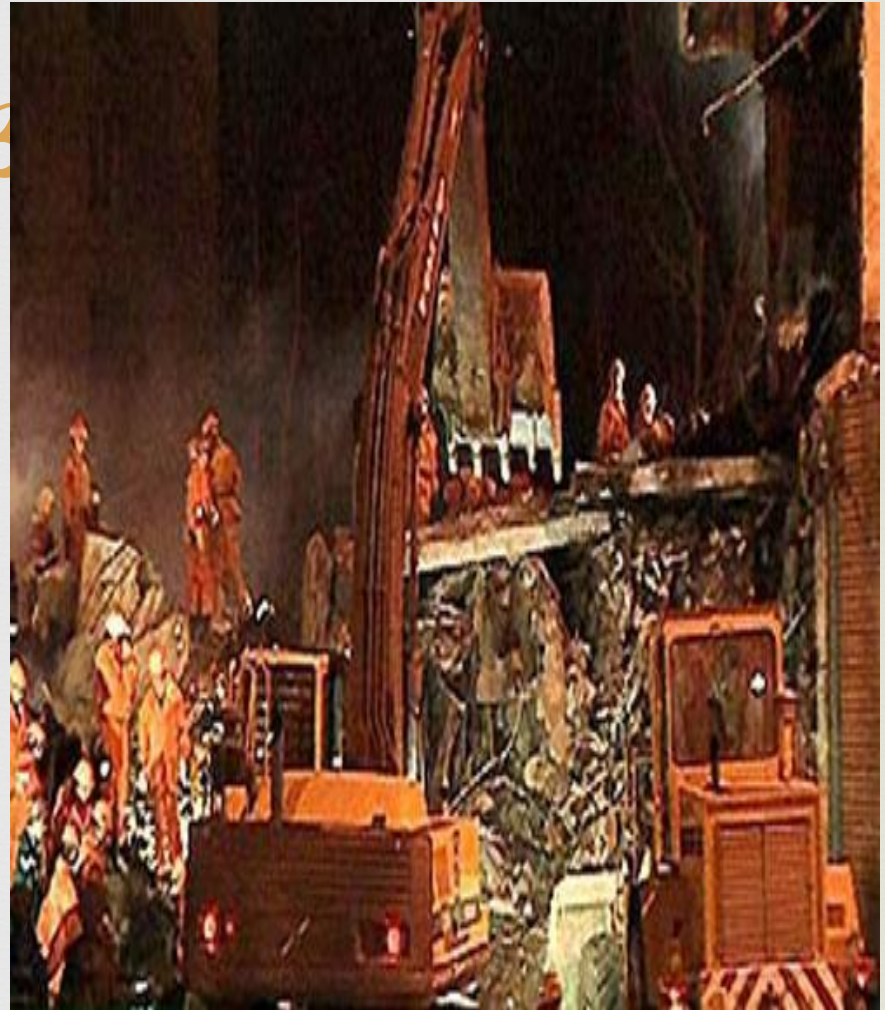
ТЕРРОРИЗМ КЎЛАМЛАРИ

1. Шахсга нисбатан жиноят.
2. Инсонларни гуруҳларга бўлиб қатл этиш.
3. Инсонларни оммавий йўқ қилиниши.
4. Бутун мамлакат бўйлаб терроризмни қўллаш.
5. Дунё ҳамжамиятига қарши йирик қўламли ҳаракатлар.

Гаровга олиш

Мол-мулкни йўқ қилиниши

**Инсонларнинг соғлиғига
зарар етказиш**

**Аҳолини қўрқитиш,
тартибсизликлар ва ваҳима
келтириб чиқариш**

Ташкилотларни,
аҳоли гуруҳларини,
шахсларни йўқ қилиш

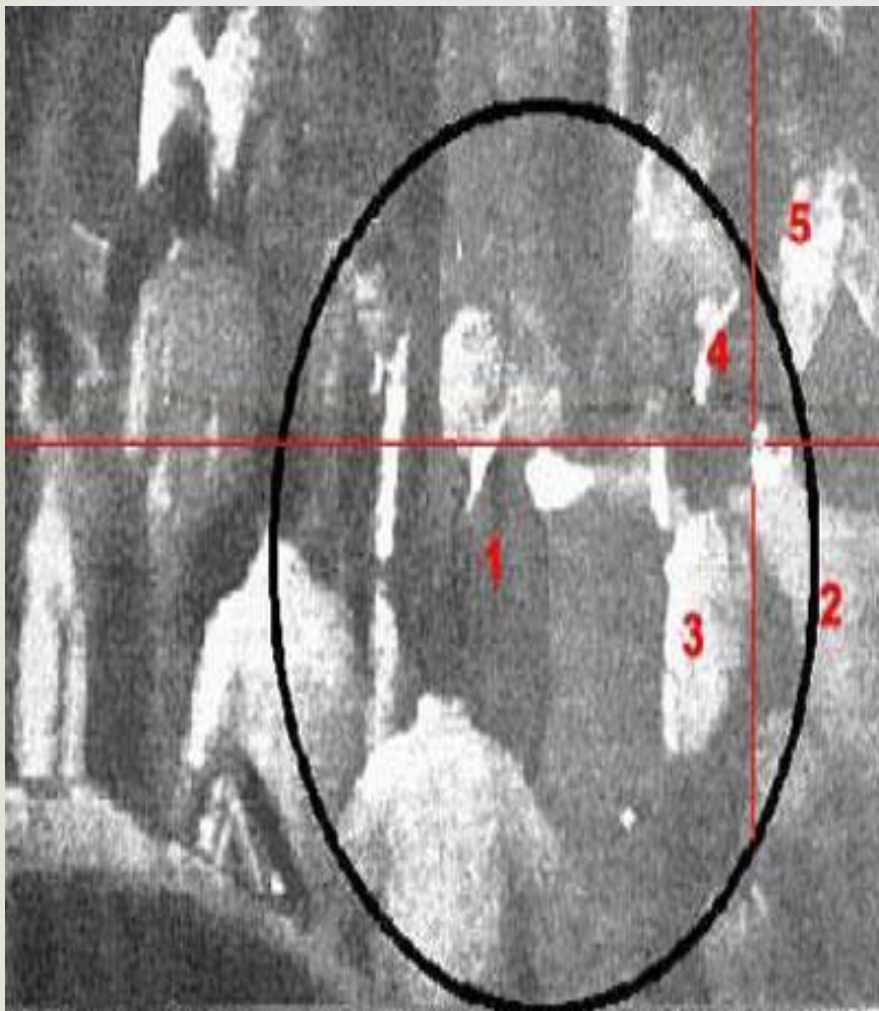
Миллатлараро, динлараро,
халқаро муносабатларни
мураккаблаштириш

Давлат хавфсизлигига тахдид

Шахсга нисбатан жиноят

Инсонларни оммавий йўқ қилиниши

Инсонларнинг оммавий ўлими

Дунё ҳамжамиятига нисбатан йирик кўламли ҳаракатлар

ТАЪСИР КЎРСАТИШ ОБЪЕКТЛАРИ

Айрим жисмоний ва юридик шахслар

Ташкилотлар, бир гуруҳ фуқаролар

Ичимлик суви, озиқ-овқатлар

Иқтисодиёт объектлари

(корхоналар, транспорт воситалари, вокзаллар, аэропортлар,
кўприклар, энергия тизимлари)

Алоқа бошқарув тизимлари

Терроризмнинг усуллари

1. Совуқ ва ўқ отар қурол ишлатиш
2. Портлатиш ва ўт қўйишни ташкиллаштириш
3. Саноат ва транспорт аварияларини ташкиллаштириш
4. Транспорт воситаларини гаровга олиш, олиб қочиш ва йўқ қилиш
5. Инсонлар ҳаётига таҳдид, уларни гаровга олиш
6. Кимёвий, радиоактив ва биологик воситаларни қўллаш ёки қўрқитиш
7. Инсонларни қийноққа солиш
8. Руҳий-информацион таъсир
9. Алоқа ва компьютер тизимларини издан чиқариш
10. Ваҳима ва тартиббузарликларни юзага келтириш
11. Қўрқитиш, пора бериб ўз томонига оғдириш

Терроризмдан муҳофаза йуллари

1. Ҳуқуқий;
2. Ташкилий;
3. Ахборот;
4. Ижтимоий-иқтисодий;
5. Мухандис-техник;
6. Тиббий;
7. Махсус;

**ТЕРРОРИЗМ БИЛАН БОҒЛИҚ
ЭКСТРЕМАЛ ВА ФАВҚУЛОДДА
ВАЗИЯТЛАРДА
АҲОЛИНИНГ ХАРАКАТЛАРИ**

***ШУБҲАЛИ БУЮМ ТОПИБ
ОЛИНГАНДА . . . .***

- зудлик билан тегишли хизматларга хабар беринг;
- шубҳали буюмга яқинлашманг;
- хавфли зонани камида 100 м радиусда одамлардан бўшатинг;
- шубҳали буюм ва хавфли зонани кўриқлашни таъминланг;
- уюшган ҳолда одамларнинг эвакуациясини таъминланг;
- мутасадди органлар кўрсатмаларига риоя қилинг;
- радио алоқа воситалари, уяли телефон ва радиопортлатгич ишлаб кетишига олиб келувчи воситалардан фойдаланманг.

**ТЕРРОРИЗМ БИЛАН БОҒЛИҚ
ЭКСТРЕМАЛ ВА ФАВҚУЛОДДА
ВАЗИЯТЛАРДА**

АҲОЛИНИНГ ҲАРАКАТЛАРИ

***ХОДИМЛАРИ ГАРОВГА ОЛИНГАН
ОБЪЕКТ РАҲБАРИНИНГ
ҲАРАКАТИ . . . .***

- зудлик билан мутасадди органларга ва юқори орган раҳбарига хабар бериш;
- гаровга олинмай қолган ходимларни бинодан зудлик билан олиб чиқиш;
- бегоналар бинога киришларига йўл қўймаслик, бинони кузатиш ишларини ташкил этиш;
- ўз ташаббусига кўра террорчилар билан музокара олиб бормаслик;
- террорчиларнинг талабларини, агар бу одамлар соғлиғига зарар етказиш билан боғлиқ бўлмаса, бажариш;
- ҳодиса содир бўлган жойга тегишли кучларнинг тўсиқсиз кириб келишини таъминлаш.

**ТЕРРОРИЗМ БИЛАН БОҒЛИҚ ЭКСТРЕМАЛ ВА
ФАВҚУЛОДДА ВАЗИЯТЛАРДА
АҲОЛИНИНГ ҲАРАКАТЛАРИ**

ГАРОВГА ТУШИБ ҚОЛДИНГИЗ . . . .

- ортиқча ҳис-ҳаяжон, саросима, ваҳимага тушманг;
- террорчилар билан бўлар-бўлмас мулоқотга киришманг, сира жанжаллашманг;
- кўпчилик ичида “сингиб” кетинг, ярқ этиб кўзга ташланманг;
- жинойтчининг кўзига тик боқманг, бу унинг сизга нисбатан қаҳр-ғазабини оширади;
- ён-атрофингиздагиларни тинчлантиринг;
- тутқинликда бўлган вақтда кўрган, эшитган барча нарсаларни, террорчиларнинг ташқи кўриниши, хатти-ҳаракатини эслаб қолишга ҳаракат қилинг;
- қандай егулик таклиф этишмасин уни рад этманг;
- руҳий барқарорликни қўлдан бермасликка ҳаракат қилинг;
- озод бўлишингизга бўлган умидни йўқотманг;
- гаровдан озод этилганингизда панароқ жойга ўтинг, отишмалар тугамагунча эгилган бошингизни юқори кўтарманг, махсус хизмат ходимларининг топшириқларини сўзсиз бажаринг